

• 7 •

מסמכים מס' 2/א
מיניסטר וקדם מקבוצה
ביום ג', כ"א בטבת תש"י (10.1.50)

פסוקים

חברי הועדה

ע. גלובמן - היו"ר
ש. גורן
מ. אונא
א. כהן
ח. למדן
ח. רובין
א. גולדראט
ח. כהן מגורי

מוזמנים

י. גוריון - מנהל אגף השיקום
מר שוורץ - מטעם מרכז אגוד החיילי
המשוחררים.
מר עציון - " " "
ר. קוצ'ר - " (אגף הנכים)

9.00 היציאה נפתחה בשעה

ס ו ר ב י ע

המשך הדיון בתביעות תיגוד תתיילים המשותפים.

זיין זיך / ע. גלובמן :

אני פתח את הייב.

ר. קרצ' : 76

אני רוצה להביא במני הוועדה כמה

תשערת לספכום:א.בעניני עבודה.

יש להחזיקן תקנורח מגן. אני אינני מנוסא ואינני

בקי בשמחה ז', ועל כן אינני יכול להיירש פרמית; אני מתגרש לי

ללחברי הוועדה יש יותר נסיון בכך ויוכלו להשלים את החסר.

ראשיית ייש לדאג לבך שאם נרצח נכנס לזיכרון באיזה מקרה, אחיה החיה

מלחה בין סוג מכוחו ואחרונה שחזקת עליו, בבדי להגין לדרומוקטיבי-

וציגה מלאכה של חובכים. צוית. יש לקבוע סדר חנייחלי לנכחית וסדר

במקרה יחזיקו לדרגות נכונות. יבנו סוגים צור. יצטרך לקחתם בזה יבטל

יחדם בריא, גולם יטנם סוגים הזקוקים לחסומת"לב מיוחדת, וכוננתי

בעיקר לנשים ב30 עד 50 אחוז המקבילים הגמול חד-פעמי בלבד.

ש. גורן: האם מרעו במציאות סקרים הסתייגו? תיפתר ויחידה

ד. קוצ'ר: ים לבן דוגמאות רבות, איילו בקרייט.

פּוֹתֵר

לשמן שני נתיב ריחיהם דיור אחת; בראוני להודיך לחורש שינו
 נתנגד לכל נסיון ממין זה. יי לקח בחשבון שאנשי ^{הם}אלה יקריים
 ברוגם ועליהם יהיה להקים מערכת; לפי מלב המבון כיום אין להניח
 שייטל עליהם למצא לעצמם שינון אחר.

מן הצבא, לבין גמר שיקורי, מוקד עתה מתנה מעבר אשר יאמר את
הוצאת המידת של האנשים הנמצאים כיום בבתי חולים, ושם אפשר
יתית להעסיקם לפחות אובע-תעס שעות ליום בלימודים ובעבודה.

והינה זמאיה לחנוה ממחנה-שמעון, יש לדין למחנה קמח, בודים

לפי דבריו לשם כסף, כך ימין דרך נחרת, ויחיד לנקודת גב ימנית זו.

במדי שדדבר לך יהיה תלוי ברצות קנינו של חתמיד המחלק וכדי שהמפעל לא יקבל גרמי של עזרה סוציאלית.

יש יורק להתחיל מעבשיו בלכנוה דדרושוה לשח הסמח מתנוה להכשריו מקצועית.

צײַנד רונדיג אַחײַלייַט אַם אײַנלױפֿט

החבר עציון כפר דבר אומחול על חופר "יחזק" הסעולה

ביהם לשיכון, האפרסמו רשמוני מטריי"מ מטפריים

לא די לדבר על ציטוט-פעולה, כי כן, יי

אנו חיינו ל-קחת הרעות אשר נשיל מהם

עבודה לעצמך נביא ולעשר מקרבנו יצירה מעוממת וקבלנו ילומים שונים,
(בין היתר הבינו את המורשתנו לילדותנו טובה למקורות מיוחדים של עוב
לעליהם, וכן לשונו מעוממת ונעמיתנו כל יום יום מוכר לעבודה

מר שורר:

ויירב לבלע על גוף היותה מונחמת למעורר. נשלח למחרת יו"ר הוועדה מכתב בו מודיעים לנו על ביטול החלטות הישיבה הזאת.

הממשלה מבלת חוקים שונים בשם זה,

אולי עד עתה חרנו הגיע כל חוק ממין זה לידי ביצוע. מסיבה זו סבורני כי

ראש הממשלה צריך/למנות אדם מיוחד אשר ידאג לביצוע החלטות הממשלה בשניני ייכון, מכוחות-עבודה וכד'. למשל, הוקצו בחימה מחיר דירות לנכים; בא סמל גדנ"ע, הוציא את הנכה, של ח"כיו, אל הרחוב ולתת לעצמו את הדירה. השתרב בשנין זה הממכ"ל, אב"א ועוד כמה גורמים בעלי השפעה, אבל העובדה

היא שאיש זה נמצא עד היום ברחוב. כעת שומדים להשתחרר עוד חיילי רבי

וצריך להמנע מאותן השגיאות אשר נשנו בעבר מתוך חוסר נכיון. לשם כך,

יש צורך בשנויים יסודיים בחוק האגף לשיכון, כך, למנוע לי נאמך לבא

לאחר חו"מית אחדים בתלונות שמצא אחד לא בגו חתילית על חיוך, ומצד

שני תוצאו עזרות אלמית לירות להירות בלתי קונסרוקטיביות.

בזמן אחרון חלה תזוזת-מה

בגישור של האגף וליד מל"ה שייכון מונחה וועדה ארצית בת מיוצג

האיגוד שלנו, אבל קדיין איננו יודעים מה יתכן אורחיה שח ועדה זו.

יתכן שיש צורך בועדה אשר תחקור את שיטות עבודתו של האגף לש-קרה,

לישות צעד מהמבני ממשי. מלבד זאת, אנו חושבים שיש צורך לאפשר לאיגוד

לפסול גם בתוך שורות הצבא, במרם ישוחררו החיילים, בכדי שנוכל להתביר יכולים להגיע

להם יעד היכן גבולות תקוותיהם ודרישותיהם/אנו חושבים

ש"י כך נוכל גם להפנות יותר חיילים לאתיסבות. העובדה, שלמרות מעת-

אלמי הדונמית הקומדיים לרשותנו, עלו על הפרק רק 1500 חיילים משוחררים-

מתוך מספר זה 50% חברי תכשרות מגויסות אשר את חבריהן לא היה צריך

להדריך לממן ילכו בדרך זאת - מראה, שיש את זה לא נשטתה פעולה מספקת.

יגוריון: רבותי! אני מצאנו עוד לקבוע עוד לישיבה

של יסמול ותבוקר, לא ידעתי שרובנו יתור הזאת בין איגוד החיילי

המשוחררים/בין יגף חשיקות. דבר זה אומר - דרשני. אינני רוצה להחיימר,

אין מבטי בכך; אני יכול רק להעיד על עצמי - ויני מ' וזה הדבר זה

למחות לא יורחש- שאת חיד מי שערדה את הקמה האיגוד, בכל המובנים -

הייתי אני האיש. אני רוצה לקבוע כי ימסך כל הזמן לא היו בינינו כל

חלוקי-דעות, עד לישיבה הזאת בועדה העבודה; אני רוצה לקבוע שלא היתה

י. גוריון:

לסדר
כל קריאה מצד איגוד החיילים המשותפים / ישיבה או לברור, אשר לא נענתה
מיד, ואני מקיים על החברים מכתב איגוד החיילים המשותפים, ועל אחרי, ישיבות מחייב להעביר, בהן אני מוסר אינפורמציה של כל פעולותינו. אני הילתי
הראשון, שהבאתי בנייתם את ההצעות שהגשתי למסעלה בדבר שיקור החיילים
והנכים, ולא הייתה כל הצעה אשר הוצעה לנו ואשר לא עסקנו בה כבר לפני כן.
אני מחווך בכך לכל אותן ההצעות שהוצעו לפני כאן ב'מקורות'; את זה
בנוגע לטביעת רשומות מוסמכת, או בנוגע להלדנות היחסקאיות לחיילים.
אניני יודע מה הייתה כאן הוונת כ"חוארה
במניין התמונה של שני צדדי יריביו: החד האחד המורק תריסות, והחד השני
המחומר יזמה, הקו והשיטה אשר צריך היה בכלל לרדת מל הרק. אני מחסער
מאד לקבוע בבטילי איתח זו הכתחה מרה וקשה. אניני רוצה לעיין כאן
את הסיבות שגרמו לעניין זה" לי, על כל מנייה, הן ברורות; אני רק מבטיר
הגם שחבר עציון נגדר אחרי מרכבה זו, שרצה להחיל דו"ח במסעלה הזאת.
אם קראתי "לחור ב" על המשמר " סכום מסימת חיילים משותפים, חברי
מ"מ, וראיתי שמזכירים שם עובדות מסוליות ממש, לא ידעתי ממי באה
אינפורמציה כוזבת זו - היום אני כבר יודע.
החבר שורק אמר כאן, "לא בנינו את חדר,
ואר אנחנו כבר בונים מאחייב חדר, הרי מיבית גרוע מזה של בתי "עמידר".
אני רוצה לקבוע במלא האחריות, שהבניינים הנבנים על-ידינו ב"חדר יוסף"
עולים בטיבת על בניני "עמידר" וכל איש "עמידר" יודה בכך. אנו בונים
לחדות על שטח של 33 מ"ר כל אחת, ובתי "מידר" בנויים על שטח של
26 מ"ר. אנו בונים בתים של שתי דירות עם חצר מרווחת ועם אפשרות של
הוספת חדר אחד מכל צד; גם הביוב נעשה צאלני באופן יסודי יותר וכן
כל יתר העבודות נעשות באופן יותר מיכולל, מה שאין כן בבניני "עמידר",
ועל כך חודו בפני אנשי "עמידר" עומם. אני אומר את כל הדברים האלה
ומלא האחריות ויני מחסער שהחבר שורק קבל על עצמו לומר את אשר שמענו
כאן, בפני הוועדה וגם בפני העמותות. (שורק: אני מוכן להוכיח את/דברי!)
החבר שורק יודע היטב שהתכניות הבאות של השכון קבענו לאותם הבניינים
אשר צריכים להיות בני קומותיים או בני שלש קומות, יחידות דירה של
שני חדרים, או גם של שלשה חדרים המתקבלים מחלוקה שונה של אותו השטח,
עם כל השירותים. אנו חייבים לעשות זאת בבתיים אלה, היות ולא תהיה
שם כל אפשרות של הוספת חדרים. אולם, במקום כמו "חדר-יוסף", בו קיימת

י. גוריון:

המסמך של הירחבות.

אני חושב שיש לייחס את המורה יורה את
השתחררנו

היות לפיכך לוגית יהודית כלליה; ידיין לא מן החוגל

הישן של עמנו - להתייחס אל המשלה כאל מוסד זר לנו, היל גורר
צריכים

מן החוג הבני לבנות עלינו גזרות ועשר חמיו/לחבות ממנו זכויות.

אגף חסינות, של כל מדוריו ותחלופות, רצה את עצמו תמיד רבא-כח

החילילי המשותרים וראויות שלם, ולעולם לא כפקיד מחילה

המיוניין, רשית-כל, לחמור של חסינות המדינה שלא יוצאו עורר החיל

המשותר. רציה לך היא השוואה שכל המיוניין - הן בשם החסינות, והן

ישם המדיניות והחוקים - באו כולם כחוקים מיוחדים לנו

מבלי לקבל קודם/לכן המורה כאיגוד החילילי המשותרים, אשר גורר

חוקים באותו זמן. ולפיכך באי-שם ורבותיה: יש אמנם הישגים ידועים,

הוטגו איזה זכויות, אך הן מוגדרו עשרה חברים - וזה הכל. החילילי

והיחבות מרה וקדיין יונני יודע איזה מפקנה להשיק מזה.

אני רחיתי את עצמי חמיד כחבר איגוד החילילי;

האיגוד חסיד שלוש דורות, חריו רואה את עצמי כשייך לאחד מהם.

זו היתה חמיד גישתי כשהוטל עלי לנהל מו"מ עם הממשלה - את זו היתה

ממשלה זרה, או בעת, ממסלתנו אנו. בעת מחילה לי פחאם. שהחילילי

אינה רואיה/ואת כך. הם חושבים שבראש האגף לשיקור החילילי יוסר

אדם אשר אינו מכיר את הצרכים שלהם, אינו מייאג את האינטרסים

שלהם, אין לו קו מעולה ולא שימת עבודה. תחלתו לי רבותי, של הניחה

האישית שאני משלה לחוך דברי, אולם, אין ספק שרא"ה האגף ממביע

את חוממו על קווי העולה של המוסד; הוא הקובע את הדרכים בהם יש

לפעול, את כי, אולי, לא את התקדימים.

אני יודע שהמשימה האומלל על אגף השיקור חנה מניחה

קשה מאוד, היות ורצית שיירה ליוזמו סוג של עבודות אשר אי-אפשר

להנות מהישגיה בהן זאת לאחר כיום העבודה כולה, ובמקרה זה -

לאחר שיקור החיל המשותר האחרון. לא כן הדבר במפעל מסקי מסויים

אשר לכיוונו המשר להגיד אולי רי המבור עשרים שנה, אבל כל הישג

נוסף בדרך להגשמת המפעל כולו, רל בנין נוסף במה, וכל פרה נוספת

גורמים ליפוק. במקרה שלנו, הרי את הבאתה עמילו 50% מכלל המדיניות

י. גוריון:

לידי סידור מחאית, נשאר עדיין אותו מספר אנשים ללצ סידור כל"הו. אולי, יל משקים אוביקטיבי אשר יקח בחשבון כמה אנשים יחללו את סדורם בתורה של עשרת החודשים האחרונים (אני עושה חשבון זה החל מהראשון במרץ, ואריך זמנלות העתידות, אשה"י שגל העתידותי דגשול ביותר חל בדעתי יולי יוגוטה ומתמבר.) יבא לידי מיקום שנושיו העולות עצומות. למרות זאת, מתמרמר רמי קוצ'ר על עמני מזכיר לו את העתידות האלה כשהוא בא אליהם על כך יבא עדיין אנשים בלתי מסודרים השיקור הוא קרואי המהפכו מורחה להמסך הודעות והדעים, בעיקר מי שנוגע לנכחים. רמי הוא נציג אנכיות ומה נמנה עם אלף החיי עדיין בתל השומר. נכחי אלף פוענ"ט" ואני יודע שרמי ארץ עמו מיוזמי העקיון הזה שלא יעזבו את מסגרת הערצ עד להמסלול לא חבטית לאט את העדר בו יגורו ואת מסגרת העבודה בו יודיקור.

ר. קוצ'ר: לאן ת" ארירי ללכת לאחר יציאתה?

י. גוריון: אני עוד אדבר על כך. יש בחנין זה ויכוח ואני אדבר על כך עוד בישיבה זו.

חברי איגוד החיליים המסוחררי מורמנים על

הוצאת הרמנים היורה"בלתי פרודוקטיבית" של חיליות מיום והענינה לחיליים מסוחררי. אינני יודע את החבריים האלה בדפו מקורות והתעסקו בבעיה זו בחר באו להסלונן כאן, אך עני במוח שאלמלא אפשרנו לחייל מסוחרר, במקרה של הורר קבוצה, מיום קמני במשך חדייני מירי שחרור" היה בודעי מרכז איגוד החיליים המסוחרר, ובמקד, חמית בור לדרוש זאת ומסלונן על הורר קר וחוסר זיטה. אני סניתי מספר מקמים לעיריות ולמדינות המקומיות בהצעה לונל את הכספיה האלה לעבודו מי וריות, אולם הן רצו להסכים לכך רק ב נני שנמצא להן את החירש בין השנים גרוש יאנחנו משלמים לבין שורר הבורה המקובל בעבודות אלה; זכנ, את השש או שמונה לירות ליום, עדרושות לחומרים. מניין אתם יכולים לראות שאילו ראינו להסוך את אותן 600.000 לירות "הוצינו בדרך זו, למנוף פרודוקטיבי, היה עלינו להצקים שלוחה עד ארבעה מליון לירות; סכום כזה לא היה בידי וגם לי בידי הממשלה. ג" אילו היה סכום כזה שומר לריות הממשלה, הרי היה אליה לנצלו ל" הקלה על האבטלה

י. גוריון:

הכלליים, ומחוך הגיון שיש לנו במקרי כאלה, אנו יכולים לחזור
למצבנו שהלכנו היתה מחלוקת את העבודה לפי חשבוני שונים וחורר
של החיילים השוחרים, והנהיג מחשבות ממוינת, ורואי לזו הנה
מגיע בין החשבוניות. אומנם, ארנו ג' הנהנו עבודה "ונות
בשתיים הנהנו" - כגון שתיים גנ"ר לזו שידמוני, בנין
בלוקים ולבנים בל יל הבניה שלנו ועוד "נול" רק בקנה יתה ין,
במסגרת הנהנו המומצמים שלנו. החובות מלך היתה, שיכולנו
להובות מי הן הנרממים רק לש קבלת החמיכה, מבלי להיות, ל היתו
של דבר מעונינים בעבודה.

נאמר כאן, שצריך ואשר היה להפנות את
החיילים לכפרי הנמושים ולאזורים; החבר שורץ אמר, שאשר היה
להפנותם גם להתישבות; הייתי רוצה לדעת מה היה אומר מרכז
איגוד החיילים אילו היינו אחוזים באמצעי כפיה בכדי לשלוח
את החיילים לכפרים ולהתישבות. לדעתי לא יהיה זה נכון לאחוז
באמצעי כפיה כללי חיילים במקרים אלה, כשם שהמדינה אינה אחוזת
באמצעי כפיה לגבי אותו הנוער המבלי את זמנו ברחובות הערים ובבתי
הקפה. נמיתי להשפיע על החיילים ללכת בדרך זו, ע"י אמצעי תעמולה
והסברה והצלחנו בכך במידת-מה. אני חושב שאיגוד החיילים היה צריך
ליתח על עצמו את התפקיד הזה, שהיה בוראי יותר קונסטרוקטיבי
מן התפקיד של הטלת דומיה הפצת מרי בין החיילים - אותו הוא מסל
עתה. אילו היה אירגון זה משריק יל חבריו לל לרדוף אחרי סיוע
והרנסות קלות, היה קיומו יותר מוצדק, מאשר אם הוא מסתפק באותה
הבקורת שהושמעה כאן.

שמענו כאן שהיה צורך בהכשרה מקצועית
רחבה יותר; בודאי שהיה צורך בך, אבל לא יכולנו להקדיש למטרה
זו מכומים יותר גדולי משר שחדו לרשותנו. המכומים שהיו בידינו
אומנם לא היו מצומצמים, אבל הארכים היו שונים ועלו לנו בכמה
רב. שליש מן המכומים שחד לר וחינו הוא להתיבות בנהגים, במסגרת
של 60 גר' ליום בלבד (אשר האיגוד מוען שהיו איננו מסמים);
שליש אחר הוצא בסיוע למחומרי עבודה; ארבע-לפי-כך נהנו 2.300
איש מהכשרה מקצועית. זהו מחיר נכר עד מיד. עלי לציין שהדרישה
להכשרה מקצועית לא היתה כל יך גדולה בהיבור החיילים. 60% מכל

י. גוריון:

המקונינים בהכשרה מקצועית באו על סיפוקם. מתוך אותם 2.300 איש שהוזכרתי, נמצאים עדיין 1.500 בהכשרה. אני חושב שמספרים אלה ריזיים לזקרא "הישג". אנו משקיעים בהכשרה מקצועית 100-180 ל"י על כל איש. עלי לציין כי הנפגעים לא גילו כל נכונות וכל רצון לקבל הכשרה מקצועית, וככל שפגיעתו קשה יותר, יחסו להכשרה מקצועית גרוע יותר. לאחר כל אשר עבר עליו, אין הנפגע מגלה סבלנות ללמוד. בולטת המשיכה למקצועות קלים יותר. עלינו לקחת בחשבון גורם נוסף חשוב ורציני והוא, שהאינטלגנציה של הצבור שלנו נמוכה ביותר. אנו עדים לכך בכל שטחי חינוך. אחוז האנשים המוכשרים ללמוד, מתוך צבור החיילים המשוחררים, הנו קטן בקופר. אין אני אומר שצעה כל מה שהיה אפשר להיעשות אולם גם זו שאלה של תקציב. מאשימים את האגף, שגם לאחר ההכשרה המקצועית שהוא מאפשר, נחקלים האנשים בקשיים בעת קליטתם בעבודה. היתה חופעה כזו לגבי כמה עשרות אנשים, אולם לא צריך להרתע לאחר כמה מקרים כאלה. אם היה, למשל, קורס של שרברבים ולא הסכימו לקבוע להם פוג ג', לא היה צריך להסיק מכך מסקנות עגומות, ואני חושב שגם האנשים האלה קבלו בינתיים/המגיע להם; ואם היה קורס של רחמים, אשר האיגוד לא רצה לתת להם לגשת לעבודה, הרי סכסוך זה סודר בינתיים. נסינו להציא לידי הסכם בין האיגוד המקצועי לבין המחלקה שלנו להכשרה מקצועית, אבל הדבר אינו קל ביותר. יש כאן כוונה להטיל דופי בכל ההישגים שהושגו ע"י האגף. גם אם הגענו לידי הסכם עם הקואופרטיבים לחבורה, מציגים זאת כהסכם רע, היות שהוא לא הושג ע"י האיגוד. אני חושב שההסכם שהושג עם הקואופרטיב לחבורה, נעשה בחנאים נוחים ביותר. ההנחה שנתנה לחיילים המשוחררים, היתה רצינית ומגיעה ל-1.500 ל"י בלבד, כחנאי להשתתפות. ברור שלחבר "אגד" יש עוד איזה זכויות יתר, היות והוא השקיע הרבה יותר כסף בדמי השתתפות בקואופרטיב. נקבעה מכסה קליטה של 500-600 איש תוך שנה אחת, בשלבים אחדים. הקואופרטיב התחייב לא לקלוט במשך תקופה זו כל אדם מן החוץ. אני חושב שהסכם זה הוא טוב ביותר.

בדבריו של עמנון בעניני השכון, לא ראיתי כל דבר המנוגד להודעותי אני. אני הצעתי רשות מוסמכת לחלוקת קרקעות; כמו כן הצעתי שתקבענה 3.000 הלואות אפותיקאיות, נוסף על הקודמות.

אני הייתי גם היוזם להקמת קרן מיוחדת לעזרת החברים מייעוטי האמצעים, ועל סמך קרן זו, הצלחנו לקבל מן הממשלה הלוואה נוספת של 200.000 ל"י.

יש לזכור את כל הקשיים שעמדו לנו בדרך השגת כל אלה, ועלי להזכיר ראשית כל, שאנו היו הפרעות, הן באו קודם כל מצבור החיילים עצמו, כי היתה כאן התנגדות אינטרסים בין חיילים במדים ובין חיילים בלא ימדים. התנגדות זו קיימת מן היום הראשון של הכיבושים, כי כל פעם שנכבשה איזו עיר, ראשונים היו החיילים הכובשים אותה, להבטיח לעצמם דירות, בין אם היו זקוקים להן, ובין אם לא היו זקוקים להן. כשנוסד אגף השיקום, התחלתי מיד בצעדים לרכישת הבתים השוממים או אלה שעמדו להתפנות ע"י הצבא, אולם עובדה היא כי לגיטו הערבי חדרו חיילים מתחת לגדר החיל, בכדי לתפוס את הדירות, אשר היו צריכות לעמדם ברשותנו. וזאת, לאחר כל הדיונים עם האפוטרופוס ועם הצבא, עד שקבלתי את הסכמתם לכוון לידינו את כל הבתים שיפוננו.

היו"ר ע. גלובמן: אני רוצה להעיר כי בשטח חפימת הדירות, לא היו לחברים כל טענות אל אגף השיקום, כי הם הבינו שהיתה כאן אולת יד אוביקטיבית של אגף השיקום. הם מבינים שדבר זה לא היה אפשרי.

י. גוריון: אני יכול לצטט את דבריו של החבר עציון, בענין זה, כי רשמתי לפני את דבריו: "לצערנו לא היתה די תקיפות ושמירה מצד אגף השיקום לקבלת מכסימום דירות מן הצבא ומתרכוש הנטוש".

מר עציון: הנך יודע יפה שהערה זו היתה מכוונת למשרד הבטחון ולא אליך, ושלחנו לשם תזכירים תריפים יותר מאלה שהשמעתי כאן.

י. גוריון: אנו השגנו 2400 חדר בדרך זו; הובט ביסוס וחלקם הקטן בחיפה ובחל-אביב. שוכנו בהם 2.000 חיילים, ומהם רק שליש נכים, היות והנכים לא תכנימו, ואולי בעדק, ללכת למקומות מרוחקים יותר, כגון: שיד מוניס, סלמה וכד'.
י. גוריון: אנו השגנו 2400 חדר בדרך זו; הובט ביסוס וחלקם הקטן בחיפה ובחל-אביב. שוכנו בהם 2.000 חיילים, ומהם רק שליש נכים, היות והנכים לא תכנימו, ואולי בעדק, ללכת למקומות מרוחקים יותר, כגון: שיד מוניס, סלמה וכד'.

חלק ניכר מהדירות הזכרתי, נמצאות במחנות הצבאיים שכונו ע"י אבא חגנה לישראל, שכל אותן אנג בירושה מן הצבא הבריטי. חנאי הדיור בהם שונים: במחנה דוד, למשל, בנויים בתים מבלוקונים שהינם נוחים מאד לדיור. אולם, במחנה דב, למשל, שהיה בנוי כולו צריפים, היה עלינו להשקיע 7.000 ל"י לשיפוצים, כדי לבנות בל"י אבן ברור שהתנאים שם אינם טובים ביותר. הבתים ביפו הם רובם במקומות נוחים. אולם, גם בהם השקענו כמאה אלף ל"י לחקונים, על מנת שאפשר יהיה להכניס בהם אנשים.

שמעתם כאן גם תלונות על החוקים שהוגשו לממשלה. אני רוצה לומר שאנחנו לא שותפים בנסות החוקים האלה את מרכז האיגוד, כי הוא עדיין לא היה קיים אז, אולם הצעות אלה עברו ברובן ועדות רבות, אשר בהן השתתפו חיילים במדים ובכל אחת מן הועדות היו מיוצגים באיכות המטה הכללי, אשר אינם מתכונים לחסיד מתקנים על חשבון המדינה, /הסתת זכויות החיילים, דוקא. חברי עציון הסתבך בנקודה זו כבר בפעם השלישית; פעם היה זה. בייתה עם ראש הממשלה, פעם שניה, בפני עוד איזו אינסטנציה וכעת, בפני ועדת העבודה. ברצוני שהחבר עציון יודיע בפני ועדה זו, מה מספר המקרים אשר קופחו עקב החוק הנוגע להדחת חיילים לעבודה. פנו אלינו כבר 55 אלף איש, ולא ידוע לנו על אף אחד אשר קופח מחוצאה מחוקה זו; לה"ד, ידוע לי על אנשים אשר עבדו במקומות עבודה מסוימים רק חודש וחצי, ולא שלוש או שש חדשים, ובכל זאת פוּדְרוּ ע"י י"ד השיקום והוחזרו לעבודתם, ע"י המסעה מסוימת ולתן מסוים. הדבר אשר החבר עציון טוען לו, אינו אקטואלי כלל. אני טבור כי במקרה זה, יש לי חגנה מלאה מצד כל חברי הועדה, כי הם הרי שותפים להתלמות אלה.

ואשר לדברי רפי קוצ'ר, אני מבין כעת את הקשר בינם, לבין המאמר שפורסם ב"על המשמר".

ר. קוצ'ר: אני מוכרח לאמר כאן שאם לא השתתפתי בכנוס מס"מ, אעפ"י שאני נמנה על חבריה, הרי היה זה מתוך רצוני להעלות את ענין הנכים מעל לכל מחלוקת מפלגתית.

היו"ר ע. גלוב מן: הוכוח צריך להתנדל רק במסגרת הבירור שהיה כאן. "על המשמר" הנו האחראי על המאמרים שמתפרסמים בו.

ועדת העבודה
(10.1.56)

י. גוריון: אני רציתי לציין שזה לא קבלתי כל הצעה של שינוי או קו פעולה מצד האיגוד החילוני המסורתי, אלא שהייתי נכון ללמוד הכל מצינו בשל גישה ונכיון, כי "מכל מלמדי השכלתי". לשם זה הצטיידתי בכל החומר אשר אפשר היה להשיג, על נסיונות שונים בארצות שונות ועל דיונים ונהוגות בהן לגבי העיה זו. אינני יודע על מידת "הוצעה לי איזו הצעה" היא ע"י מרכז האיגוד לחילוניות המסורתי ואשר לא נחקבלה על ידי, אם לא היינו עליה ולא עבדנו כבר ליישם מקודם.

ר. קוב"ר: צורף להודיע שם חברי על כך המרוטוקולים.

י. גוריון: אמרת "שמחגוללים עדיין אנשים ברחובות". אני מכוון : זאת נכון, "שישנה עדיין/168 בשלושת הערים". הייתי שם כשר קבלו דיור קבע, אולם הם רוצים משוכות בבתי מלון. שכן בבית מלון איננו, אומנם, אידאל, אך, גם אינו יכול להכנות "התגוללות ברחובות" נכון הוא. שהנפגעים רואים זכות לעצמם להחזיר את חנאי הדיור שלהם מאלה בהם היו נחונים לפני התגייסותם. אנו נחשבים בחומקה זו בתל-אביב, בחיפה, בירושלים וגם בתל-השומר. מקוינת העובדה שמלבד אנשי הגח"ל, מגיע אחוז החילוני המסורתי העובדים לתאמת דיור כולל את אלה הרוצים לשמר את חנאי דיורם מלני התגייסות לעשרה אחוז בלבד. בו בזמן שחלק זה מבין הנפגעים מהורה "בעים וחמשה אחוז. הסיבות לרד הן שונות: חלק מן הנפגעים אינו יכול, עקב חנאי בריאותו, לחזור אל מקום דיורו הקודם, וחלק שני רוצה לנצל הזדמנות זו לשם הטבת חנאיו. יינו ימי מסחרים בנוגע לכך, היות ולא בדקנו את אמיתות האינטורמציות שנמסרו לנו ואנחנו מקציבים סיכון לכל אחד במידה שקיימת האפשרות בידינו.

י. גוריון: בירוטליס היטה קיימת בעיה

שיכון דהויה לגבי חמשים עד

ששים נפגעים; עם חסירה הדירות בדיר-אנו-חור נפתרה
בעיה זו. בחימה ישנה חזרה עד למוניט נפגעים וזקוקים
עדיין לדיוור, אולם גם בעיה זו תתחבר בקרוב, היות
וקבלנו את "מתנה קב" מאת הצבא, בו חנו מתאימים בעת
דירות לצרכי "חונם. מבין הנפגעים שבחל-אביב מסוכן
חלק בבתי-מלון וחלק נמצא עדיין בחל-השומר. מבין
הנכים הנמצאים בחל-השומר, ואשר החליטו שלא להשתחרר
עד שהמשלה לא תכין לכל אחד מהם את הדיוור והשיקום
המתאים - נמצא גם חלק הנשאר יחד רק מתוך סולידאריות,
אעפ"י שהכנו כבר דיוור עבורם, והם ממשיכים לקבל את
הסלוי וחצי לירות. אני חושב שאיור היה לחברי מרכז
איגוד החיילים המשוחררים לאחטלה מן העובדות שקדמו
למצב הנוכחי ובשעה אומרים שישנם עדיין חמש מאות
נפגעים הזקוקים לשיכון, היה עליהם ל חת בחשבון
שמחצית המספר הזה נמצא עדיין בחל-השומר ותרם השתחרר.
כן היה עליהם לוודא כי בשעת החדשים האחרונים
שוחררו למעשה 4.000 חיילי נפגעים והם מצאו את
סידורם ברובם הגדול. עלי לומר לרמי קוצ'ר שכל הדבר
המתממש קצת בבעיות אלה הוכחה לחיבה בחשבון שכל
מפעל של שיקום חנו פרוצט מסויד וזינו יכול להחגשם
בבחינתם. זהו מפעל קונסטרוקטיבי המתייב אמצעים,
זמן ואמירות.

רמי קוצ'ר קובל על חוסר הקו

והשיטה בעניני סדור-עבודה; אנו נוטים יותר לסידור
קיוסקים, חנויות ורחי-קולנוע, מאשר להסדר עבודה כללי.
אם הוא חושב שאבור החיילים המשוחררים בכלל, והנרים
בפרט, הני חומר נוח לכוון - אני מאיש לו לנסות זאת
ויווכח במערתו. להכשרה מסודרת על-גזירות אינם רואים
ללכת, ואם אנו מציעים עבודה מסוימת, הם מאבישים על

י. גוריון: סוג עבודה הר ונס אין אפשרות

למסך את דרישתה זו, הרי את טובריי דלרות וחלונות.

הרי קור'ר הוא חבר עקר אגולן, אולם חררית אלה הם

עמי"ר יונתי נוח"עדק, נוח"שלום וש"י"חדק בירוי"י,

או שרונה חתונה בתל"מליב ו/לעידל ^{ישנה} ~~ה~~ ~~מלפניה~~ ובה.

אשרות ערמורי של אה"ל גילה יזמה

רבה לערירות הנכיה תוך כדי תקופת רחויים. הוא עקיה

מרכז לרהביליטציה בבית החולים דג'אני ובו בתי-מלאכה

שונים, יגון תע"ית צבאים, ניסוח זכויות ועוד. מספר

הנכיה רבית-חולית זה, היה 120 ומספר העובדים = 240.

להכשרת הנמגעים, וביניהם מקרים מסובכים, הוקדשה

תקופת העשרה מקצועית של שנה חמימה. תופתו לשמוע,

שמכל אותם מאה ושטרית נכיה שלמדו מליה במוסד זה,

המכימו רקיסבעה להמשיך באותו מקצוע שהם למדו.

אני יכול להראות לכם רשימה מסודרת באיזה פרנסות

סדרנו את כל האנשים הנלה.

כעת אין מתחשבים בנסיון הזה

וננסי על השומר רואים להכרית נוחנו לחזור עליו.

אני אומר בלרוש שחננו לי נקיי ליד על השומר מרכז שני

להכשרה מקצועית/ונמכיה להכשר אותה רק לאלה אשר יצאו ^{אלא}

חנם ויבוינו לחרשם לקבלתה. זה דורשי מאתנו מקומות

עבודה לנכיה, יש צורך להבין שעלינו להוביל תחילה את

הנכה אל מקום עבודתו החדקוללהגיטו עם מנהל המספל

במקום, כי לא נוכל להביא את המספל אליו, לחל-לימוינמק י.

מכיון שהאיש אינו רוצה לצאת משם. אנו גם לא נוכל לדאוג

לשיכונת של אותם הארבים מאות איש אשר יהלו רבר להסתחרר

ואינם רואים לעזוב את המקום, כל עוד לא יובטח להולח

השיקום.

כעת יש רעיון חדש, בו דוגל גם

רמי, יל הנחיצות בהקמת מרכז שיקום לאותה 4% של נהגעים

באופן נורמלי ביה.

י. גוריון:

במלחמות שעוד, חלילה, יבואו עלינו ובצבא הקבע. זו אמנם בעיה כללית חשובה, אאל אינה זהה עם הבעיה העומדת לפנינו עתה, נכון הוא, שיש צורך בהקמת מרכז כזה, אולם לשם כך דרושים מומחים ומליונים. כל הנסיונות שנעשו בשטח זה עלו למדינה בהון רב ולבסוף נכשלו. אינני מוכן לעשות שוב נסיון כזה לגבי שבטים או מאה איש הנמצאים בחל-השומר. הוסכם לתת מקום דיור בחלק ממחנה חל-השומר לאלה הנזקקים לו, עד אשר ימצא להם מקום דיור קבוע; וכן גם הוסכם לבנות בית-אכל. אני יכול להבטיח חבר קוצ'ר, שמכל 470 איש המסרבים להשתתף יטארו במחנה לאחר סדור זה - 40 = 50 איש לכל היותר.

גם עד להקמת הרשות המוסמכת לא ישובו מדורנו ועובדיהם בחבוק ידיים ועובדה היא שנקלטו 1050 נפגעים במטרות שונות, ע"י הכמ"לה - מחוץ לאלה שקבלו את שקומם בפרנסות אחרות. אך כעת, לאחר שסודר כבר ענין המכסה, אנו נחקלים בקשיים מצד אנשי חל-השומר; אני חושב שקשייה אלה הנם תוצאה מחוסר הקו וחוסר שטח והדרכה מספקת מצד אגוד החילים המשותפים עצמו - אם הוא רוצה באמת להקרא כך ולמלא את תפקידו. הצלחנו למשל, להגיע לידי חתימת הסכם, לפיו מתחייבת הקריה לקלוט 150 נכים; עד עכשיו הלכו לשם רק עשרים, היות ואנו שומרים את המקומות לאנשי חל-השומר. מובן הדבר, שלא כל מנהל מוכן להטלים עם קבלת כל אדם אשר ישלח לו - אבל כשם שהתגברנו על כך, עד כה, נתגבר גם להבא; לא זוהי עקר הבעיה. עקר הבעיה היא, כיצד עלינו לנהוג עם נכה המסרב ללכת אל מקום העבודה היות והדרגה המוצעת לו אינה מתאימה לדרישותיו והוא חושב כי הוא ראוי לדרגה גבוהה מזו של יתר האנשים, חבריו בעבודה ובמפעל. אני חושב שמחובתנו להתאים את האדם למדה

י. גוריון:

המכסימלית האפשרית לחפקילו, אולם לאחר זאת, עליו להוכיח בעצמו את יכולתו, ומובטחני כי לא יהיה כל גורם אשר יעבב בעדו לעלות/ולקבל את המגיע לו. לדעתי לא יועילו כל חקנות, כי אם, יש לזרז את התערות הנכה בעבודתו ולהפכו לעובד ככל העובדים, אשר לזכויותיו נלחם האגוד המקצועי בועד העובדים. אם מנהל המפעל לא יראנו כאיש עצמאי, אלא כנוזק לאסטרופוס - יהיה הדבר אך לרעתו. נפגסנו במקרים של אנשים המטהירים כי במקצועותיהם מלכני המלחמה הרויחו, למשל, 120 לירות ודרגת הפקידות המוצעת להם עתה מכניסה 50 לירות לחדש בלבד; לפיכך, הם דורשים מאת הממשלה לשלם להם את החפרט, או לסדרת בפרנסות מכנימות יותר - כמו קלנט "צליל" למשל, בו מרויחים החיליים החברים בקואופרטיב יפה. חבינו, שבמקרים כאלה מתפקידנו לכפות על אדם זה לקבל את הפרנסה המוצעת לו. אין הממשלה יכולה להתקין חקנות המחיבות להגדיר אנשים אלה בדרגות ד' או ה', בו בזמן שהם ממלאים תפקיד של חצרן או שוער. למשל.

א. כהן: האם תקופת שרות הנכה בצבא נזקפת על חשבון ותק בעבודה ומקנה זכות לחופסה-ותק?

י. גוריון: ראשית, איש לא שיה יותר משנה - שנה וחצי, שנית, אי אפשר להכריח מסעל להכיר בותק במקצוע אחר לגמרי. אנו נתן לכל המעוניין להשתלם ולעלות, אפשרות של הכשרה מקצועית, ע"י ארגון סמינריוני ערב.

רפי טען שחמיכה בגבולות של 60 גרוש ליום לנפגע אינה מספקת, אני רוצה לומר לחברי ועדת העבודה שגח חמיכה זו נחנח בהתאם להוראה פנימית של ועדת השקום ותנה בלתי חוקית עפ"י חוקת הנכים. אם מבקר המדינה ידרוש את חשבונותינו לבקרה, הוא עלול

י. גוריון:

לחבוק אוחנו לדין בעבור השלום זה. לפי חוק הנכים יש לשלם **לנכה** חגמולים בהתאם לדרגת נכותם: אם הוא בעל דרגת נכות של 50%, למשל, ורוק - מגיע לו השלום של 17 לירות; אם הוא בעל נכות מ-50% ומעלה - מגיע לו השלום מ-34 לירות ומעלה. אנו משלמים לכל רוק אשר טרם סודר בעבודה 60 גרוש ליום ולכל רוק בעל אחוז נכות מ-50% ומעלה - לירה ועשהה ליום; וכן, משלמים לכל בעל משפחה כפלים ויוחד מסכות זה. אנו עושים זאת מתוך גישה, שכל נכה אשר טרם קבל את פרנסתו, צריך להחשב כנכה של 100%; זהו השלום הגבוה ביותר שנחן לנפגעים בכל מדינה שהיא כולל את אמריקה העשירה. אני חושב שלאדם מובטל, שצרכיו קטנים מצרכי אדם עובד, מספיק השלום של 60 גרוש - מלבד שכר הדירה - כדי קיומו. אל לנו לשכוח, כי זו אינה מסכורת אלא השלום הניתן רק לחקופת ביניים, עד אשר יסודר האיש בעבודה. אין אנו רואים את עצמנו כיוצאים ידי חובה בעשותנו זאת, כי אנו מחפשים באותו זמן עבודה מתאימה. לא הייתי מציע בשום פנים להגדיל את הסכום הזה.

אשר להנהלה ובגדים, אנו נותנים

לכל נכה היוצא את בית החולים, השלום חד פעמי לרכישת בגדים. מלבד זאת, רשאי כל נכה הזכאי לקבל חגמולים, לבקש הלואה נוספת על חשבון החגמולים, לצורך זה. אותו דבר גם ביחס לדיוור. אנו משקיעים בהשגת יבהתקנת דירה לאדם סכומים עצומים, ונותנים לו זאת כהוצאה של האגף או כהלואה שישלם אותהם סדורו.

אני יכול להבטיח לרפי, שלא ..

תחלוף תקופה של ששה חדשים - כאשר תלמה עד אשר קבלו הנכים את שקומם - וגם חמש מאות הנכים, חפרי הדיוור והעבודה, הנמצאים ברובם בחל-השומר, ^{יגיעו} לכלל שקום; אין צורך לעוררם למרידות, כי צבור זה אינו נוטה לכך אלא אם כן מוכיחים שעליו לעשות את זאת.

י. גוריון:

עלי לומר שנית, שאני מוסתע

מהתכנסותו של החבר שורץ.

למרות העובדה שאין נוהגים במשרדי הממשלה. לשתף בוועדות,
במדה שישנן כאלה, את נציגי האינטרסנטים עצמם - אין
לנו כמעט ועדה, ותקף זה הועדה לענייני סקור שכון או
בענייני האום המכסה, אשר בה לא השתתפו נציגי אגוד
החיליים המשותפים. ועדות אלה מתקיימות בחיפה, בירושלים
או בחל-אביב. נכון הדבר כי ^{לידי אינה} קיימת ועדה ממין זה;
אולם אני אינני מרגיש צורך בה. אם יהיה מקובל
בממשלה ישראל לקיים פקוד צבורי ליד כל ראש אגף -
אעשה זאת גם אני. בינתיים אני אחראי רק בפני ועדת העבודה
של הכנסת. עובדה היא, שכל העובדים אצלינו היום חיליים
משותפים וקרובים על יד כך לבעיות צבוריות. כן גם
פניתי ואני פונה גם כיום, לאגוד החיליים המשותפים,
בבקשה, לתת לנו מחולס אנשים לעבודה, אך לא נעניתי.
אילו רציתי לבקר את אגוד החיליים המשותפים, היה לי
מקום למענות רבות, אבל אינני רואה בכך כל מטרה.
לצערי הגדול, הם חלוצים לגמרי מן הצבור, כי מסבע
האנשים הוא, ^{שאלה} המקבילים את סדורם מסתלקים מדאגות הצבור
ונטארים לשאת בעול זה, רק אלה אשר טרם סודרו
וחושבים שאפשר להמיק עוד איזי חוקלת באמצעות האגוד, משמשים
עסקניה צבוריים, או עובדים חמורת שכר.

החבר שורץ קבל על הזמן הממושך
העובר מחאריך הצעת החוק עד לבצועו. אני אינני מומחה
לכך, אבל הנני אחרון המעוניינים לדחיות בשטח זה. אנשי
משרד המשפטים אמרו לי, כי לשם נסוחו ועבודתו של חוק
נדרשת תקופת זמן מסוימת, למרות העובדה כי נוהגים אצלנו
לעבד חוקים בקצב מהיר בהרבה, מן המקובל בארצות אחרות.
על כל הצעת חוק לקבל את ניסוחה של מחלקת החתיקה
שבמשרד המשפטים, את אשור הממשלה, הכנסת ושר הבטחון,
ו בסוף יש לחכות ^{עד שיתפרסם} "רשומות" מכיון שראיתי כי הדברים
אינם מתקדמים בקצב הרצוי, פניתי אל ראש הממשלה ובקשתי

י. גוריון:

ממנו את אחד התקידים הנאמנים עליו אשר יוכל לדרבן ולזרז את עבודת הועדה. הצעתי את משה טילה והוא הסכים לכך. כמובן, לא הייתי חייב להודיע זאת לאיש. אולם, כעת באים הנה ומכרוים שראש הממשלה ראה צורך לשלוח אדם מיוחד כדי לבדוק את הנעשה אצלנו, היות והעניינים אינם מסתדרים. אם מפרשים ככה עניינים, אני רוצה לומר פי לא יוכל להמשיך שיחוף הסעולה כפי שהיה עד כה, היות ואני רואה שאנשים אלה אינם רוחשים לנו כל אימון ואני מספק את רוח זו שהביאה אותי לכך...

ח. למדן: זהו עידוד עצום לבירורים
ציבוריים.

היו"ר ע. גלובמן: הבירור נגמר והועדה תסמך את הדיון בעצמה. לא נהוג אצלנו לשמוע עדויות, אולם אם מי שהוא מהנציגים יבקש להעיר הערות ענייניות קצרות, אמן לו רשות הדבור.

ר. קוצ'ר: קשה לי לענות על דברי גוריון.
כי היו בתשיבושים רבים מדי.

אם הועדה תרצה בכך, אוכל להמציא את הפרטיכלים של פגישותנו עם גוריון, בהן שוחחנו אודות עניינים אלה והופתעתי מדברי גוריון שהוא שומע אותם במעט הראשונה, לא אשיב כעת על דברי גוריון, כי אז היה עלי לומר דברים אשר אינם תהפך מדבריו; הוא היה ודאי עונה ולא היינו מגיעים לכלל סיום. אינני רואה זאת כצורה הנאותה לבירור, כי לדעתי יש לבדוק ולחקור את הבעיה לעמקה. טוב ביותר היה, אילו מי שהוא מן הועדה היה עורך ביקור יסודי במקומות בהם מרוכזים הנכים והיה

ר. קוצ'ר:

נוכח גם במדת המרי הצבורי/השורר שח ואשר הצלחנו להתגבר עליו ולמנוע בעד הפטרצויות, רק במאמצים קשים מאד.

אני חושב כי יש בענין זה

עוד צד שלישי חשוב, שהיה כדאי לזמוע את דעתו, והוא גורם במידה רבה למצב הפסיכי הירוד בו נתון כיום צבור הנכים - זהו השרות הרכואי.

לפי הבנתי את הבעיה ומתוך

שאני חי בה, אני חושב כי כל נכה, לאחר שמצבו וכחיו בעתיד נקבעו על ידי רופא, צריך להשלח למחנה (לא לבית-חוליט), בו הוא יקבל את ההכשרה למקצוע שהרופא קבע אותו כמתאים; לאחר חצי שנה - או כל תקופה אחרת, לפי המקרה - הוא יוצא את המחנה עם התעודה המקצועית ומשרד העבודה והבנוי דואג למקום עבודה בשבילו. קיימת גם כן אפשרות של הקדשת מקצועות מסוימים לנכים בלבד. זוהי הדרך הפשוטה והיעילה ביותר לשקום הנפגעים. לדעתי, גם לא צריך מפעל כזה לעלות במליונים, כפי שתאר זאת החבר גוריון, כי אם מאפשרים לאדם חצי יום הכשרה מקצועית, הרי הוא יכול לעבוד במחצית השנייה להכנת חלקים לתעשיה מלחמתית או לעבודות שונות במחנה עצמו; על ידי כך הוא יחזיר חלק מן ההוצאות הכרוכות בהחזקתו.

בשעתו, ביקר בארץ אחד המומחים

האנגליים הירועים בשטח זה, וממנו למדתי רבות. הוא רואה כיטור להצלחת עבודתו, את הגישה אל הנכים כאל אנשים בריאים. לכל אדם שמתים מסוימים/יכולתו מוגבלת; נכה הוא אדם אשר בעקב פגיעה הוגבלה יכולתו בצורה מסוימת. אנו צריכים לשאוף לממש גם בחיינו הגדרה זו, ע"י ניצול כל האפשרויות הבאות בחשבון למען תת לנפגעים את ההדרכה והכוון היעילים ביותר, בכדי להחזירם לחיים פרודוקטיביים. כשרברתי אחמול על חוסר קו וחוסר שטח באגף השקום, לא עשיתי זאת מתוך אי הוקרת הפעולות שנעשו, כי אם התכוונתי

ר. קוצ'ר:

לחוסר המאמצים וההישגים בכוון שקום פרוגרמטי, כי לדעתי
היו כל ההישגים שהושגו עד כה, מקריים, ולא חתרו
לקו מסוים.

אני חושב כי החבר גוריון לא
הבין נכונה את כוונת המסוק" מכל מלמדי השכלתי", אם
הוא לא עשה זאת בכוונה ברורה.

מר שורץ: אני השתוממתי קצת על דברי
גוריון, כי הוא יודע לא יט
מוסד למפלגתי וכללי - זהו איגוד החילים המסוחררים.
אנו היינו אלה אשר עכבנו בעד חבר מפלגתו של מר גוריון,
לפנקס מאמר אשר היה בו, לעצתנו, התקפה אישית חריפה
מדי.

אני רוצה לחזור שוב ולקבוע
שאין כל שיתוף פעולה אתנו; אם גם קימות כמה ועדות
בהן אנו מיוצגים, הרי אין מסכימים לקיים את ישיבותיהן
לאחר שעות העבודה, כדי שיוכלו להשתתף בהן גם חברינו
העובדים בהתנדבות. מלבד זאת מחלימים על דבריה רבים
מחוץ בישיבות. לא הבאתי עד כה עובדות, אולם שמור עמי
מלאי גידוש.

אנו מרגישים באתריות הרבה
הרובצת עלינו, ועל כן איננו מפרסמים מאמרי בקורת
בעתונות - אף כי יחכן שלא נראה ברירה אחרת. בכל אופן
עלי להדגיש כי בכנוס מה'ם לא נאמרן הדברים שצויינו
כאן, אעפ"י שהיה אולי צורך לאומרם. מחוך אותה הסיבה
גם לא השתתף רפי קוצ'ר בכינוס זה.

מר עציון: אני חושב שחלק מן המתיחות
שנוצרה כאן יש לייחס לרחבות לבו
של החבר גוריון שקבל על עצמו להשיב על האשמות לא לו.

מר עציון:

בשאלת הפעולה בתוך הצבא למשל, אנו יודעים היטב שלתחום פעולתו נכנסו החילים רק לאחר שחרורם, ומענותיהם היו מכוונות לכתובת אחרת; כן אין אנו יכולים להאשים אותם בסרובם של המועצות המקומיות להסות שכב לפעולה זו. ייתכן כי מן הנמוס היה להתחיל בבירור כזה בברכות על פעולותיו של אגף השיקום עד כה וכדומה, אבל חשבנו למובן מאילנו שהדברים ידועים לכל אלה היושבים כאן ועל כן אנו יכולים לדבר דוקא על השאלות המעיקות עלינו ואשר תחת לחצן אנו עומדים יום יום ועליהן עלינו לענות לכל דורש וחובע. אינני רוצה שהחבר גוריון יחשוב כי היחה כאן איזו כוונה של שגיאה אישית או של רצון ל"החלפת פוסים"; איש גם לא דבר על כך. אני מכיר את יכולתו ואופן עבודתו של גוריון עוד משנים הקודמות, כאשר היה עליו לעסוק באותן השאלות - אך בלי עזרת ממשלה, בלי חוק ובלי המנגנון העומד ביום לרשותו. ואנו יודעים כי אין הרבה אנשים בינינו שהיו יכולים לעשות זאת. אנו חשבנו להרצות על הדברים מצד ה"חסר" ולא מחדה"יש" - כי אם ירצו חברי הועדה לשמוע על פעולתו והשגיו, יש להם ודאי מקורות המוסמכים מאתנו. אני חושב שהחבר גוריון זוכר

את אי הרצון להכנס לעבודה זו, היות וידענו שחוסר הארגון בתוך הצבא יגרום לנו קשיים, שלא היו לאחר השחרורים מהצבא הבריטי. אני מודה שאפשר לפגוש לעתים בעתונות נימה מפלגתית במאמרי הבקורת, אולם אנו ידענו חמיד שלחך שורותינו אסור להכניס גם מעט מן המעט מאותו הפילוג הקיים בישוב כולו. עם חברי שורץ, למשל, הייתי רב לעתים על רקע זה ואילמלא החוויה המשותפת שלנו בחיי הצבא, איני יודע אם יכולתי לעבוד אחר מחוץ שחוף והערכה כפי שאנו עושים זאת היום. ייתכן כי לאחר ביח"סמר כזה...

ח. למדן:

אני רוצה לומר, כי בכינוס
מס'ם צויינו העובדות הקשות
ביותר, שלא הומיעו ב"על המסמך".

מר עציון:

אינני מדבר כעת על ענין הנכים
במיוחד.

אני ממעיר שנתקבל הרושם כאילו

אנו מוריקים כעת את כל צרור המענות שאספנו במשך כל הזמן
ולא דברנו עליהן. במשך כל ^{הזמן} יתכן, חבר גוריון, שהזכירים
שאנו כותבים אליך ואל הממשלה (שהם על פי רוב יותר
חריפים מן הראשונים) לא הגיעו אליך; אולם, עלי לציין
שלא דובר כאן על אף פ כ שלא הזכרנוהו קודם. על ענין
החיכוך, למשל, כתבנו עוד ששה חדשים לאחר קבלת על
עצמך את חקידך הנוכחי בראש האגף, ושלחנו לך העתק
מחזכיר זה לגבע מחוך הכרת מקומך בעבודה זו. אבל אינני
דן כעת בשאלה - למי הייתה היוזמה. אנו יודעים שיש לך
יחס ואהדה למעולה המשושפת איתנו, אבל הכרה זו אינה
חודרת לראשי המדורים, והתלטות הועדות, רובם ככולם,
אינן מתקבלות.

אני רוצה לסכם בקצרה את

חביעותינו:

- א. שיתוף למעשה של בא"כ האגוד
בדיונים על הצעות לחוקות ותקנות,
הנוגעות לשיקומו של החיל ודרכי
ההוצאה לפועל.
- ב. הבטחת נציגותו של האגוד במוסדות
המנהלים של אגף השיקום וועדותיו.
- ג. צירוף בא"כ האגוד לרשות הממונה
על העסקת נכים.

ביחס לשיכון, אין לנו כל מענות על החמצת

אפשרויות ^{כל} שהן מידך בשמח זה, אתה תבעת ואנחנו תבענו -
משהו כבר הושג ואנו סבורים כי בעתיד נוכל להשיג

היו"ר ע. גלובמן: ברצוני להעיר שתי הערות כלליות:
ראשית, אני מבין שהמריבה "אם
אפשר לקרוא לה כך" היא בין חילים משוחררים; הן עובדי
האגף והן העובדים באיגוד הינח חילים משוחררים. ברור
הדבר שהדרישות חמיד גדולות מיכולת הענוותה של המדינה,
ביחוד אם זו האחרונה צעירה וחסרת נסיון כשלנו. אולם,
אני רוצה לומר לידידי גוריון, כי נוכחתי מחוך נמיוני
בעבודה ציבורית, שועד או משלחת המוסיעה במני, מביעה
יחיד סחות מענות מאשר אם היא מופיעה בפני הועד הסועל
של ההסתדרות. פורום רחב יותר מחייב, כביכול, רושט עז
יותר. מחוך ידיעה זג יש להסיק שאין לסגל את הדברים
בטורה כה טרגית "אף על פי שלא אומר שלא היו פגימות
כתוצאה מהבעיות השונות והמגוונות העומדות בפני
המשתחררים.

נתקלתי במקרה של חיל משוחרר
שחזר לעבודתו מסודר מבחינת שקום ופרנסה, אך עבודתו
אינה נותנת לו סיפוק לאחר התקופה שעברה עליו בצבא -
בו הוא מלא חסידים אחרים ומכונים ביותר. עובדה
היא, שמלבד הדאגה לסיקום ופרנסה, קיימות עוד
בעיות של ההחזרה למסלול החיים הציביליים, הדורשות את
פתרוןן. שנית, אני מניח כי הדברים שנאמרו כאן נאמרו
בלב כן, ואני מניח כי לאחר זמן תהא זו גם דעתו של
גוריון.

אני חושב כי יש לשאוף מכל
הבחינות לשיחוף פעולה מלא, בו איגוד החילים המשוחררים
יראה עצמו לא רק כתובע, כי אם גם כשותף לראית הקטים
והמכשולים ולהתגברו עליהם. מאידך, צריך גם האגף לראות
את קשיי האיגוד ולהתחשב בהם. ידוע לנו כי במדינתנו -
בממשלה בהסתדרות ובממלגות - קיימת מידה מסוימת של
בירוקרטיה, אשר ממנה כל אחד רוצה להפטר ולקראת זה
אנו צריכים לחתור.

היו"ר ע. גלובמן:

אתם הבאתם לפנינו שאלות

רציניות מאוד, בהן מתלבטות מדינות אדירות ועשירות
"נסיון בעולם כולו. יש מי שהולך בדרך זו ויש מי שבחר
בדרך אחרת; יש מי שמחיל בארגון החילים לצורך שקומם
עוד בחוץ שורות הצבא, ויש מי שגורם בדיוק ההפוך מזה,
אין זה ענין של עקשנות כי אם ענין של קו הניתן לחיוב
או לשלילה.

חובעה כאן ייחסי.

את הנכח למקום עבודתו, את המלוח יהיה אגוד החילים
המסוחררים, אגף השיקום, או איזה ארגון אחר כלשהו, מלבד
האיגוד המקצועי. מחוץ נסיון של עבודה במסך שנים רבות,
אני שולל גישה זו הפלית השליכה, מנקודת ראות הנכח.
יש להשכיח מן הנכח במהירות האפשרית את העובדה שהוא
שוקם באמצעות אחרים, מחוץ חוסר יכולתו להיות עצמאי -
אחרת הוא יהיה אדם גומלל. כעת הוא מתקבל, אמנם, על
פי מכסת הקליטה המוטלת על המרעל, אך לאחר כמה שנים
או אפילו חדשים, הדבר לא יורגש, היות והמפעל יתרחב
וממילא יתלץ לקלוט עובדים נוספים.

אני חושב שעצם העובדה שועדת

העבודה - אשר הנה חלק מהמוסד העליון של המדינה -
ראתה צורך וחובה לעצמה להזמין את נציגי החילים
המסוחררים לשיחת תמיכה, ללא הגבלת זמן, במטרה גשמה
לסיכום בענין החילים המסוחררים - צריכה לשמש כעודד
והוכחה להמוני החילים המסוחררים ולנציגיהם, על יחסה
הרציני והענייני של המדינה לעניינם.

חברי הועדה ידונו ויפכמו בענין

זה, ואני מקווה שהועדה תעשה הכל כדי להביא את תרומתה
לבירור מקיף, מעשי וקונקרטי.

ח. למדן:

אנו נפגשנו כעת בתום הראשונה
עם החברים עציון ושורץ ופסעם
השניה עם רפי, ואני חושבת כי אבמא את דעת כל החברים,
אם אומר, כי היה לנו רושם / ^{שורה} נציבות ציבורית אחראית,
אשר אינה באה לחבוע מן המדננה יותר מיכולתה לתת
ומראה על דרכי הביצוע. רצייתי לומר את הדברים האלה
לנציגי החיליח, באשר לפי החלטת אתמול יתקיים המסך
הדיון וסיכומו בין חברי הועדה בלבד, אע"פ שלדעתי,
דרך הבירור המתנהל בנוכחות האנשים בהם דניס, היא
המתנכת ביותר.

א. כהן:

החקבל כאן לכאורה רושם של
בקורת חרופה מאוד, אני מבין
שגוריון חי בהכרת ההישגים ונציגי החיליח שהופיעו כאן -
שהם לא נציגי החיליח המשותתרים בכללם, אלא נציגי החיליח
המשותתרים הבלתי משותתרים - חיים במחשבה ובהרגשת כל אותם
הדברים אשר ^{זוהי} מרם נעשו. / הסיבה לסתירה בין הדברים
השונים שהושמעו כאן.

אנו יודעים כי אי אפשר לחבוע מכל
אדם לנהוג כדוגמת ר' / יצחק מברדיצ'ב, אשר בראותו יהודי
מושק את העגלה בשעת התפילה, אמר כי הוא מתפלל גם בשעת
העבודה. מצד שני, אין אנו יכולים לדרוש מהחבר גוריון
להקים לידו עוד ועדה מרכזית, כי זהבועיה של איבוד זמן.
היות ולפי דעתי עיקר הבעיה היא בשיתוף הפעולה הקיים
בין המוסדות האלה, אני מאיע שהועדה שלנו תשמש כחוליה
מקשרת ואגוד החיליח יגיש לנו לעתים קרובות תזכירים
על השנויים או השיפורים שחלו במצב.

היו"ר ע. גלובמן: אינו גמרנו את הבירור ועלינו
לגשת לסיכומו. ישקשתי אפשרויות

אחר רעחת מהו חלוצי להחריג ראשית ירמיה הנחמה לוי

היו"ר ע. גלובמן

לסכם לעצמה את הדברית עליהם חנו, וסיכום זה נשלח לראש האגף לשר הבטחון, לחשומת לבם. אמירות שניה היא, לפנות אל שר הבטחון ולבקש אותו להביא לפני הכנסת את כל ענייני החילוח המשותפים, ואז אין צורך בסיכום. עלי להודיע, שכבר קבלתי את הסכמת שר הבטחון לכך. כשהיה הויכוח בכנסת, התאסף הוועד לישיבה קצרה, ואז נביא לכנסת את מסקנותינו. אני בוחר בהצעה השניה. יומציע לוועד להחליט על כך.

ח. רובין:

אני מציע לקבל את ההחלטה

בדבר שתי ההצעות בישיבת הוועד

הבאה. אם שר הבטחון רוצה להביא ענין מסוים לפני הכנסת, הוא אינו זקוק להחלטתנו. לדעתי דרוש סיכום ענייני- ואני חושב שה אינו עומד בניגוד לכל הצעה אחרת - לכן אבקש לדחות את סיכום הדיון לישיבה הבאה.

היו"ר ע. גלובמן:

לוועדת הכנסת ישנן שתי דרכים

פרוצדורליות אשר על פיהן הן

יכולות לפעול: דרך אחת היא, הדרך בה נהגנו ביחס להוצאת שרת העבודה, כאשר סכמנו והגענו לידי כלל מסקנות, אותן מסרנו לשרה כחוק דעת של כל חברי הוועד. הדרך השניה היא, שהשר מרצה בסני הכנסת ואז ישנה אמירות לכל אחד מחברי הכנסת להביע את דעתו, לשכנע או להיות משוכנע מדעת אחרים. אם אנו נסכים לדחות את הסיכום וההחלטה על הדרך בה אנו ננהג, לישיבה הבאה - הרינו מספידים על ידי כך שבוע ימים.

א. כהן:

ברצוני לומר שני דברים. ראשית

אני רוצה להציע שאם שר הבטחון

א. כהן

יביא בפני הכנסת ענין זה, אנו נציע כרזולוציה, להעביר את כל ההצעות לוועדה.

שנית, יש לדון בענין זה, לדעתו,

לאור הסיכום של עבודת ועדת המסנה, העוסקת בתקציב אגף השקום לשנה הבאה.

היו"ר ע. גלובסן: מחר תמקיים ישיבת ועדת העבודה,

בה נדון בדבר החוק לקרן הוזלות.

אני רואה כי לחברים רבים ישנה התנגדות לישיבה נוספת זו, אולם עלי להזכיר שגם אם הכנסת סקייסת את ישיבותיה יומיים בשבוע בלבד, הרי על החברים להקדיש בכל זאת שלשה ימים בשבוע לעבודה במליאה ובוועדות.

ח. למדן: ראשית, אין הבאת הסאלה ע"י שר

הבטחון לפני הכנסת, תלויה בדיוננו;

שנית, יש להודיע על ישיבות תדה יוצאות מגדר הרגיל, לפחות יומיים לפני מועד הישיבה.

היו"ר ע. גלובסן: עלי לומר גלויות וברורות, כי אנו

מעוניינים שחוק זה יופיע עד

ל-15 בינואר. אני חושב שהנכם מבינים את דחיפות הדבר.

ח. רוכין: ראיתי סעיף זה מונח על סדר יומה

של הכנסת, עוד בעת ישיבתה כתל-

אביב. מאחר שענין זה יכול היה להיות מונח במסך ארבעה

שבועות, אינני מוכן כעת לקבל על עצמי לדון בו תחת לחץ

שהנך רוצה להפעיל עלינו.

אשר לישיבת מחר, אינני יכול

להסכים להודעה זו שבאה ברגע האחרון, היות והודעתי על

הסתופותי בוועדת החוקה וכעת לא אוכל לשנות זאת.

ח. כהן-מגורי: אני מניח כי ידעתם זה מכבר

על הצורך בחוק זה, ועליכם

היה להקדים בדיון בו אם רציתם למרסם אותו בחאריך
מסוים. אי אפשר לבוא כעת לוועדה ולהודיע כי עד ליום
פלוגי יש לגמור את הדיון בחוק זה. יש צורך לעיין
בכובד ראש ולבטחון לפי החומר המוגש לנו, ולא נוכל
לעשות זאת חוץ זמן קצר.

מ. אונא: אני רואה כי למרות דחיפות העניין,

לא תהיה כל אפשרות להתאסף מחר;

על כן, אני מציע לכנס את ישיבת הוועדה במקום המליאה.

יו"ר ע. גלובמן: היות וחומר זה היה מונח לפני

החברים זה כמה שבועות, אני

חושב כי היה די זמן לחברי הוועדה, אשר ידעו כי עניין זה

נוגע לוועדתנו, לעיין בו. מצד שני, אעס'י שאינני רשאי

לענות בשם יו"ר הכנסת, או בשם הממשלה - הריני בטוח

כי כל חבר היה מתנגד, לו הוצע לדיון הכנסת חוק, ^{זה} במקום

הדיון המדיני שהחוקיים. (ח. למדן: יש לנו זמן להחליט

על כך כשהכנסת תסיל זאת על הוועדה!) במקרה שהכנסת תחליט

להחזיר זאת לממשלה, נוכל לבטל את הישיבה.

ה-צ ב ע ה

הוחלט לקיים את הישיבה הבאה ביום ד' (11.1.50) בשעה

1500.

הישיבה ננעלה בשעה 1300.